

บทบรรณาธิการ

คำถาม ฟ้องขอให้ลงโทษฐานเป็นตัวการร่วมแต่ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาได้ความว่าเป็นเพียงผู้สนับสนุนการกระทำความผิด ศาลมีอำนาจลงโทษหรือไม่

ยกยอกสลากกินแบ่งที่ถูกรางวัลและไปรับเงินรางวัลแล้ว พนักงานอัยการจะขอให้คืนหรือใช้เงินเท่ากับจำนวนเงินรางวัลแก่ผู้เสียหายได้หรือไม่ เพียงใด

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๑๒๒๔/๒๕๕๕ สลากกินแบ่งรัฐบาลที่โจทก์ร่วมซื้อและฝากจำเลยที่ ๑ ไว้ถูกรางวัลที่หนึ่ง จำเลยที่ ๑ คิดจะเบียดบังเอาสลากไว้เสียเอง จึงได้อ้างต่อโจทก์ร่วมว่าสลากไม่ถูกรางวัลและทิ้งไปแล้ว จากนั้นให้จำเลยที่ ๒ บุตรชายรับสมอ้างว่าเป็นผู้ซื้อสลากไป แล้วร่วมมือกันนำสลากไปขอรับรางวัลมาเป็นของจำเลยทั้งสองโดยทุจริต จำเลยที่ ๑ จึงมีความผิดฐานยกยอกตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ วรรคแรก จำเลยที่ ๒ มิได้ร่วมครอบครองสลากมาแต่แรก แต่การที่จำเลยที่ ๒ รับสมอ้างว่าเป็นเจ้าของสลากและร่วมไปขอรับเงินรางวัลมา ถือได้ว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่จำเลยที่ ๑ ในการยกยอกสลาก จำเลยที่ ๒ จึงมีความผิดฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๕๒ ประกอบมาตรา ๘๖ แม้โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยที่ ๒ ฐานเป็นตัวการร่วม แต่ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาจำเลยที่ ๒ เป็นเพียงผู้สนับสนุนการกระทำความผิด แตกต่างกับข้อเท็จจริงดังที่กล่าวในฟ้อง แต่มีข้อสาระสำคัญและจำเลยที่ ๒ มิได้หลงต่อผู้ ศาลมีอำนาจลงโทษจำเลยที่ ๒ ฐานเป็นผู้สนับสนุนการกระทำความผิดซึ่งมีโทษเบากว่าได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๑๕ และ ๒๒๕

สลากกินแบ่งรัฐบาลถูกรางวัลที่หนึ่งและจำเลยทั้งสองร่วมกันไปรับเงินรางวัลมาแล้ว ย่อมทำให้โจทก์ร่วมหมดโอกาสที่จะได้รับเงินรางวัล เท่ากับว่าโจทก์ร่วมต้องสูญเสียเงินจำนวนนั้นไปเนื่องจากการกระทำความผิดของจำเลยทั้งสองโดยตรง โจทก์จึงมีสิทธิขอให้จำเลยทั้งสองร่วมกันคืนหรือใช้เงินเท่ากับจำนวนเงินรางวัลที่หนึ่งให้แก่โจทก์ร่วมได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๓ แต่ในการไปขอรับเงินรางวัลจำเลยทั้งสองได้รับเงินมาเพียง ๓,๓๙๘๐,๐๐๐ บาท เพราะต้องเสียอากร

แสดมปี ๒๐,๐๐๐ บาท จึงขอขบที่จำเลยทั้งสองต้องคืนหรือใช้เงินจำนวนเท่าที่ได้รับมา และโจทก์ร่วมซึ่งได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สินอันเนื่องมาจากการกระทำผิดของจำเลยทั้งสองยอมมีสิทธิที่จะขอให้บังคับจำเลยทั้งสองใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่โจทก์ร่วม โดยเรียกดอกเบี้ยในจำนวนเงินที่ต้องใช้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๔๔๐ ประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๔๔/๑ ได้

คำถาม ศาลชั้นต้นได้สอบสวนมูลฟ้องแล้ว พิพากษายกฟ้องโจทก์ในปัญหาข้อเท็จจริง หากศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ในปัญหาข้อกฎหมาย โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง หรือปัญหาข้อกฎหมายได้หรือไม่ และหากโจทก์ประสงค์จะฎีกาต้องดำเนินการอย่างไร

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๑๗๒/๒๕๕๕ คดีนี้ศาลชั้นต้นได้สอบสวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์ในปัญหาข้อเท็จจริง ส่วนศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษายกฟ้องโจทก์ในปัญหาข้อกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ พิพากษายกฟ้องโจทก์ ซึ่งต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมาย และแม้คดีนี้จะเป็นการพิจารณาชั้นได้สอบสวนมูลฟ้องก็ตาม คดีก็ต้องห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐ หากโจทก์จะฎีกาก็ต้องปฏิบัติตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๑

การที่โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาของศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โดยไม่ได้ขอให้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๖ อนุญาตให้ฎีกาในปัญหาข้อกฎหมาย แม้ผู้พิพากษาซึ่งพิจารณาและลงชื่อในคำพิพากษาศาลชั้นต้นจะอนุญาตให้โจทก์ฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง โจทก์ก็ยังคงห้ามฎีกาในปัญหาข้อกฎหมายตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๒๕๓๖/๒๕๕๕ โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อนตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘, ๒๘๙ ประกอบมาตรา ๘๓ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๐ วรรคแรก ประกอบมาตรา ๘๓ จำคุก ๖ ปี ข้อหาอื่นให้ยก ศาลอุทธรณ์ภาค ๔ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์ในข้อหาร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้ถึงแก่ความตายตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๐ วรรคแรก ด้วย มีผลเท่ากับศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ภาค ๔ ยกฟ้องโจทก์ในข้อหาความผิดตาม ป.อ. มาตรา ๒๘๘, ๒๘๙ (๔) ประกอบมาตรา ๘๓

จึงต้องห้ามมิให้ฎีกาทั้งในปัญหาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐ โจทก์ร่วมฎีกาว่า พยานหลักฐานของโจทก์และโจทก์ร่วมฟังได้ว่าจำเลยกับพวกมา ตักรอเพื่อจะทำร้ายผู้ตายเป็นการไตร่ตรองและวางแผนไว้ การกระทำของจำเลยจึงมีความ ผิดฐานร่วมกันฆ่าผู้อื่นโดยไตร่ตรองไว้ก่อน อันเป็นฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริง ซึ่งต้องห้าม ตามบทบัญญัติดังกล่าว

คำพิพากษาฎีกาที่ ๓๓๓๘/๒๕๕๕ การที่ศาลล่างทั้งสองต่างเปลี่ยนโทษจำคุก เป็นส่งตัวจำเลยที่ ๑ ไปรับการฝึกและอบรม เป็นเรื่องที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษาใช้วิธีการ สำหรับเด็กและเยาวชนแทนการลงโทษทางอาญาซึ่งไม่ใช่โทษตาม ป.อ. มาตรา ๑๘ เมื่อศาลอุทธรณ์แก้ไขเฉพาะบทลงโทษและแก้ไขระยะเวลาการฝึกและอบรม ซึ่งไม่ใช่โทษตามกฎหมาย จึงเป็นการแก้ไขเล็กน้อยและศาลล่างทั้งสองมิได้พิพากษา ลงโทษจำคุกจำเลยที่ ๑ เกินห้าปี จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาในปัญหาข้อเท็จจริงตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๑๘ วรรคหนึ่ง

ศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในความผิดฐานร่วมกันกระทำความ ผิดฐานฆ่าผู้ตายโดยเจตนา ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน จึงเป็นกรณีที่ศาลชั้นต้นและ ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์ จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาไม่ว่าจะเป็นปัญหา ข้อเท็จจริงหรือปัญหาข้อกฎหมายตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒๒๐

คำถาม โจทก์ฟ้องว่า จำเลยร่วมกับพวกฆ่าผู้อื่น ข้อเท็จจริงในการพิจารณา ฟังได้เพียงว่า จำเลยร่วมกันใช้กำลังทำร้ายร่างกายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็นเหตุให้เกิดอันตราย แก่กายหรือจิตใจ ศาลจะลงโทษได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๕๖๑๒/๒๕๕๕ ทางนำสืบของโจทก์และโจทก์ร่วมไม่ปรากฏ ข้อเท็จจริงใด ๆ ที่จะชี้ให้เห็นว่าจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ เข้าไปเกี่ยวข้องกับการใช้มีดแทง ผู้ตายของจำเลยที่ ๓ อย่างไรจึงยังไม่อาจฟังได้ว่าจำเลยที่ ๑ จำเลยที่ ๒ ร่วมกับหรือ แม้แต่รู้เห็นเป็นใจกับจำเลยที่ ๓ ในการที่จำเลยที่ ๓ ใช้มีดฆ่าผู้ตาย คงฟังได้แต่เพียงว่า จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ และที่ ๓ กับพวกร่วมกันทำร้ายร่างกายผู้ตายในขณะเกิดเหตุด้วยการ ชกต่อยผู้ตายเท่านั้น แม้โจทก์จะฟ้องว่า จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ร่วมกับพวกฆ่าผู้ตาย แต่ เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้เพียงว่าจำเลยที่ ๑ หรือที่ ๒ ร่วมกันใช้กำลังทำร้ายผู้อื่นไม่ถึงกับเป็น เหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ ศาลก็ลงโทษจำเลยที่ ๑ และที่ ๒ ได้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคท้าย ประกอบมาตรา ๒๑๕, ๒๒๕

คำถาม ผู้ที่มีชื่อเจ้าของทรัพย์สินแต่เป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินในขณะที่มีการกระทำ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน จะเป็นผู้เสียหายที่จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนในข้อหา ความผิดดังกล่าวหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๔๘๐๑/๒๕๕๕ โจทก์บรรยายฟ้องว่า รถจักรยานยนต์คัน หมายเลขทะเบียน กมธ ระยอง ๕๓๓ เป็นของ ส. ขณะอยู่ในความครอบครองของ ข. ถูกจำเลยทั้งสี่กับพวกร่วมกันทุบตีทำลายรถจักรยานยนต์ดังกล่าวได้รับความเสียหาย ดังนี้ ผู้เสียหายยอมหมายถึง ข. ซึ่งเป็นผู้ร้องทุกข์ภายในอายุความชอบด้วยกฎหมาย และ ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า **ขณะ ข. เป็นผู้ครอบครองใช้รถจักรยานยนต์ดังกล่าวได้มีการกระทำ ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์สิน ข. ผู้ครอบครองทรัพย์สินของ ส. ในขณะนั้นจะต้องมีความรับผิดชอบในความเสียหายต่อ ส. ข. จึงเป็นผู้เสียหาย** เนื่องจากการกระทำ ความผิดนั้น ตาม ป.วิ.อ. มาตรา ๒ (๔) ที่จะร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนให้ดำเนินคดีนี้ได้

คำถาม ฟ้องว่าเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิด ฐานเป็นผู้ใช้ให้กระทำความผิดฐาน ชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ มิได้ฟ้องว่าเป็นผู้ลงมือกระทำความผิด ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า จำเลยกระทำความผิดฐานรับของโจร ศาลจะลงโทษได้หรือไม่ และเป็นเหตุส่วนลักษณะ คดีหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกาที่ ๑๒๙๗๐/๒๕๕๕ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยที่ ๓ และที่ ๔ เป็น ผู้ก่อให้จำเลยที่ ๑ และที่ ๒ กับพวกกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ด้วยการ ใช้ จ้าง วาน มิได้ฟ้องว่าจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ เป็นผู้ลงมือกระทำความผิดฐานชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในการพิจารณาฟังได้ว่าจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ กระทำผิดฐานรับของโจร **จึงแตกต่างกับข้อเท็จจริงในฟ้องในข้อสาระสำคัญ** ย่อมไม่ อาจลงโทษจำเลยที่ ๓ และที่ ๔ ในความผิดฐานรับของโจรได้ ตามประมวลกฎหมายวิธี พิเคราะห์ความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง ต้องพิพากษายกฟ้อง **แม้จำเลยที่ ๔ มิได้ฎีกาแต่เป็นเหตุส่วนลักษณะคดี** ศาลฎีกามีอำนาจพิพากษาให้มีผลถึงจำเลยที่ ๔ ด้วยตามมาตรา ๒๑๓ ประกอบมาตรา ๒๒๕

ขอให้นักศึกษาทุกคนประสบความสำเร็จในการสอบ

นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ